

מבעד למסכה

ועכשיו

רבותי אספר לכם את המעשה הנורא בפתח השנים, השרי המכה!

מעשה כ"דואל" הידוע, שדחיתי בכונה לשבת חנוכה כראוי לשני חגים רבים שלנו, הד"ר מיון והמוכיר המפורסם.

מילא את עצם המעשה מסתמא ידעתם וקראתם מתוך מלחמת השנים שלהם בעט ובדאר היום, ורצוני רק לכפר לכם את הנסים והנספלות שחיו במלון יוני ובגן בריסטול בימים החם ובזמן חזק, כפי שספר לי הבעל-דבר בעצמו.

שכה כנראה הד"ר מכולגריה מקרא מפורש בנמרא הקדושה, שאין א"י נקי נית אלא ביסורין, וע"כ הכנים לו חקב"ה רעיון כמחז לפנות לפקירי מלון יוני ולבקש מהמוכיר המדיני והקרוב למלכות, שישתדל להשיג בשבילי פוז חזר רשיון ישיבת בארץ.

על ראס' ועל עיני, יש הכיר בו! (על ראשי ועל עיני), ענה לו נעמני בחתולת ה"עין" כמו בקריאת שמע, רק מכתב אחד פסן, משיכת קולטום אהת אל חזר וחרשיון יבא אי"ה בענלא ובזמן קרוב — האדיר, יש סירי!" (חיינו מוכן לשרתך, ידידי!).

עבר זמן ועידן והד"ר מיון בא למלון יוני והלך מזון אל זן טינהל לבסוף פקלוריסקי לנעמן ומגדול לקטן, כדי לתחות על הקננו ולגמד את העניו, וחד מוכיר הנ'טלמן ענה לו בערפתית: *Fichez moi le camp!*

זאת אומרת: יש מחד לאהר זמן!... נפוליון היה אומר: *Toujours en avant!*

המיד קדימה! ופקירי הפונטים שלנו במלון יוני עונים אה הם תמודי: *Toujours attendre*

המיד לחכות! "בוקרא" בלע"ז. גם דניאל, שחזה ברוח הקדש, שעתידין להיות פקירי מלון יוני אצלנו ועתידין אחב"י לחכות להם ימים ושנים במס' דרון הארון, הקדים ואמר בשעתו: "אשרי המחכה!"

ואולם ד"ר מיון אינו כנראה מה-מא-שרים ההם שיוכלו לחכות, וכשלא נבא את המוכיר הכדיני שהיה בניסיעה, כדרכו המיד, נכנס אל המוכיר המפורסם.

— "צריך לחכות!" — ענה לו המוכיר הטרוד כשעיניו שקועות בתוך גל הנירות על השלחן — "אין ברירה!" ובשעת מעשה צלצל לשמש וצוה להכיר נים את חג ברית העומדת בחוץ. קפץ הד"ר את אגרופו ופתאם נשמע "כום!" על השלחן, שיצא במד תולות וקפץ ממקומו ואחריו רקדו מעין קדצ'וק רוסי גם המוכיר, גם השמש הס' פרדי בלוית הנכרת הצעירה...

— "הממט?" אמר המוכיר לד"ר האגרוף ורמו לו באצבע בקול מפקד: — צא מן החדר! היידא מארש!

ואולם הד"ר, אעפ"י ששמו מוזן (מאזנים) אבד את המשקל, עשה חקפה קטנה בחדר, הרים את הכסא בידו והניפחו באוויר. המוכיר עמד רוער בכל איבריו ומורד בעיניו: היכן ופל הכסא, על ראשו או על גבו? ולסוף חזר הכסא אל חרצפה והד"ר ישב עליו ברכיבה ואמר בניחותא:

— אם אתה אומר לי לצאתי הריני יושב כאן! *J'y suis, j'y reste!* כמו בתורה: אחרי פרשת "וישלח" יש פרשת "וישב" עד שתבוא גם פרשת "מקץ"...

— "צא מכאן!" — הרעים הפקיר בקול נגיד ומצוה בראותו כי יצא בשי-לום מהכסא המורט טראשו ובלא ריפוק אברים, כקצין האנגלי בשעתו שנתכבד בכסא מעל בית הקפה הערבי למול שער שכם...

או קום הד"ר הצעיר ובפטום מיד-חד כמיראכו בשעתו בערב המהפכה הצרפתית אמר: הנני כאן ברצוני הטוב

ולא אצא מפה אלא בלוית שוטרים. קרא את משרתיך הלום, אדוני! וכאן היו חלופי קומפל-מנטים ונ' טמעו חלופי דברים בכל הלשונות: טיש, קיש! *Je m'en tienne!* (עד כאן הקפה א')

לפני שער מלון יוני עומדת מכונת יפה ומבריקה והגל הקטן של הרפוב' ליקה הפולנית מתננפת עליה.

קפץ הנחה מעל דוכנו ופתח את הדלת, והנה קפצו מתוך המכונת שני אדונים לבושים כלם שחורים, פרקים שחורים. כובע שהרד לראשו, עניבה שהורה כעורב לגרנרוחיהם, גם נעלים ונרבים ואפ' המלקות בודיהם — שחורים.

הראשון הוא, כנראה, מבני הכ-פילים, שנפל מכוכב נרס ונבא לבקר את מלון יוני, נינו ונכדו של עוג מלך הבשן ואחריו יגוד עקב ופוסע חברו שהוא בפניו כננס בפני הענק.

— קח נא את שני הכרטיסים האלה, פנה הענק בעברית כהורה לשמש, ומסר אותם מיד לאדונך המוכיר!

— אבל, מה? — הוסיף חברו הפולני.

מיד נתבקשו שני האדונים אל לשבת הסופרים של המוכיר הגדול ונת' בקשו לשבת על הכסא.

— שבו נא, אדוני, במה אוכל לשרתכם?

כולומיאק הצעיר הוריד מגובה של שני כתר וחצי בערך את סבטו על ראש המוכיר וענה בקצרת ובטון יבש:

— לא נובל לשבת, אדוני! — אצוה לשמש להביא לו כסא חזק מברזל? נסה המוכיר לפיוסו. — לא זאת. ענה סולומיאק, אנו באים בשם הד"ר מיון... — אה! הד"ר מיון? ביראי מבקש הוא להתנצל? זה יפה מאד מצדו... איזה אדם נרנן! רפק על שלחניך? — אדוני, אנחנו באנו בתור עדים של הד"ר מיון.

— מה? איזה עדים? איזה שדים? הלא לא הייתם כאן? מה, מיטפט? עדי שקר אתם! — דואל, למלחמת שנים באקרה... לשטע דבורים כאלה נתחלהל גבורנו הלאומי והתחיל לגסיס בלשונו ולרעד בכל רמ"ח אבריו ובשתי ידיו ורגליו: — דודידו ק-ק-ק-קרב? מה, אתם הומדים לצ'וין?

הם ושלום, ענה סולומיאק, הדי בר רצינו מאד. הד"ר מיון שלחנו אליך למסר לך מדעה כי הוא מזמינך למלחמת שנים בגלל עלבוננו מהיום... הן הוא קצין מהצבא הכולגרי ואתה היית "קוטשוקואביט" בצבא התורקי אצל ג'מאל פחה, ולפי הנמוסים המקורי בלים בארופה, עליך לשלח גם את שני עדיך היום לבריסטול.

— איזה בריסטול? איזה פויסטול? — שאל ה"קוטשוקואביט" ברעדה — היכן זה נמצא, בריסטול?

— גן בריסטול, ענה הפולני, אשר בהוטו גן הויסקי...

— ואני מוסר לכם מדעה, אמר המוכיר, שלא ידעתי שתבסיסו מלחמה ומדואלים כלום ואיני רוצה לדעת. ברוך השם בעל אשה ובנים אנכי, פקיר דים אנהנו, לבנו פנוי לרברים אחרים ואין לנו פנאי וחפץ להתעסק בדואלים, לבו אל קיש!

הוציא הפטרון הפולני את שעונו מכיסו ואמר:

— אדוני, המועצה ניתנה לנו רק זמן של רבע שעה ולא יותר, עד שיעבר' רו 24 שעות אהר העלכון, לא נוכל להכות עוד אפילו רגע אהר, עפ"י החק-ייש לך זמן לחיטב ואנו כחכים לשני עדיך בשעה 5 בדיק בבריסטול.

המוכיר המפורסם שלנו הוא גבור רק כדי להפשיט את בגדי השמש התימני העני, ולהציגו עירום ועריה כיום הולרו, אהר טבע שנות עבודתו ואולם כשמדב' רים בלשון, "פיך פאה" הענין מריח בחלל של אקרה, הרי אפשר שיקרה לו

המקרה כמו לאותו היהודי ששמע פת' אום ריח חזקה ונשארו, במחילה, כמד קומי...

שניהם הביטו אל הגבור, מהירשים ומתבוננים לו מכה רגל ועד ראש, ואהר הביטו זה אל זה ושהוק קל עבר על שפתותיהם. נתין הפולני ולחש אל הכי רן: אד להנם חיש הקונסול ואמר לנו לפני צאתנו בתור עדים בערפתית: *Sans effusion de sang*

רק בלא שפיכת דמים... העד הפולני נתן צו ושיניהם עמדו קיטטיות כאנשי חיל, ועפ"י החק של הדואלים, עעדו שלשה צעדים "נמוג אהור" ויצאו שניהם הענק היהודי בראש ואחריו הפולני, הדי-תריחלת, עד המכונת.

ועכשיו נניח, כפי שאומרים, את בן המלך ונעסק בבת מלכה. נעזב רגע את מלון יוני ונעבר יהר לשעה קלה לגן בריסטול.

מסכים לשלחן קטן ועניל אשר באצבע הן יושבים שלשה אנשים, שני מיודעינו ועדינו ובתוכם הבעל-דבר בעצמו. שלשתם לבושים שהודים ופניהם לבנים ומסביבם פלצרים לבד שום לבנים ופניהם שהודים ג'ז בנד מרחוק, אנגלים ואנגליות והיוסקי מקד רוב, ועל שלדנם שלש כובות בידה שהודים ושעון כים ביניהם. עמד הפולני והביט אל השעון.

עברה השעה החמישית, הביט אל השעור והיה נעלם של מלון יוני לא הופיע וגם את עדי לא שלח. מה עשה? — רפק שלש דפיקות על השלחן, כפי החק, וסיד הופיעו שלשה פלצרים והביאו שלשה בקבוקים בידה. הוציא סד פטרון מכיסו גליון וקרא מעליו את הפתאי כל בקול רם:

היות, שהמוכיר הידוע לא נענה להזמנתו של הד"ר מיון להגן על כבודו במלחמת השנים, כראוי לשני קצינים, והיות שעברה השעה החמישית והגבור לא הופיע בשעה המיועדת ואף את עדי לא שלח, כמדובר, ע"כ יבא מאתנו בסך דינו לפטר אותו מחובת שני האדונים הלכו להם כלעזאנא

"דואל", שאינו ראוי לו, כל ימי חייו. מעכשיו לא תהיה רשות לשום אדם להזמינו לדו קרב, להושיט לו יד ולקבל את ידו וזה לתת לו פקום על "הפת", מהבת שעבר על כל הנמוסים המקובלים באירופה להגנת כבודו של אדם, והכל עריר וקיים.

הוציאו שלשתם את קולטוסיהם השחורים והתמו את שמותיהם זה ע"ז משמאל לימין. אהר עמדו שלשתם זה אהר זה כגדול החל ובקטן כלה; הפילני נתן צו: "אהור עעד!" ושי-לשתם נסוגו אהור, לפי החק ג' צע-דיה, כיהודי החד ככוף שמנה עשרה ירקי ג' בעמים לכל צד: כפוי, טפו, טפו! ויצאו העין טן הגן, מרימים פע-מיהם כאנשי חיל, אחת שתמיד-שלוש! ויתר דברי מלחמת השנים שבעיה"ק יר שלם הלא הם כתובים על דפי "דאר היום" עד היום הזה.

ולסוף בא ה — א פ י ל ג, כמו בראי נע.

נכנס השמש דספדרי אל נעמני והודיע לו כי שני ירונים מבקשים להבוס אליו.

— הלבשים הם עתווים? שאל המוכיר המדיני.

— כן שהודים כופת! — ענה המדיני.

— בני עומית? — כן, ענה המדיני, אך לא לבן...

— אה הפטמט, העיר לו המוכיר אמר להם כי איני כאן, נסעתי. אלה בודאי ערים ל"דואל", אל תתן להם להבוס.

— הם אינם רוצים ללכת ככאן, יש להם דבר נהום (נחוי)... — לא, לא, לא! — ענה המוכיר אם תראה שני אדונים לבושים שחר ריב, תדע כי אלה עדים ל"דואל". אתה יודע מה זה, דואל", כמו לקרופסקי. אפילו אהר יחד הוא מוכון, השמעת? אם לא יתבאו ללכת הביא אותם לקלד ריסקי.

שבאו ולמחר נודע למוכיר המדיני כי אלה היו לא ערים ולא דואיל אלא שני אורחים מאנגליה, שבאו לנסוע עמו אל העמק והלכו להם, "ברנו" * * *

הלכתי לי בערב חנוכה זה ברהוב יפו, כדרכי, והנה ואיתי כנופיא שלמה של יהודים בטלנים עומדים לפני הראי נע "ציון", עיניהם נשואות למרום אל הגן, מרמזים כלם בדיהם וברנליהם, צועקים ומתוכחים ביניהם בקול רעש והמולה ככנהג נובראין יהודאין.

מסתמא לא נתעצל ר' עומית וננש מיד אל התכריא. והנה הניעה לאוני שיהת מענינת זו.

— אני יודע, טען חלון מסחוסרי עבודה לפני הקהל, מה פשר המספר 25 שאתם רואים כאן! זוהי פשוט כיון ד' י ק ל ט ה' הדשה שעושה נוט לפרט כלומר, "פילם" הדש בכנורות השמל וב"קונצ'יו" כמו שם ביריד כת"א.

— דברים בטלים! — טפע יהודי ירושלמי את דבריו — זהו 25 ימי כסלו לכבוד חנוכה. מסתמא עושים הם כני-רה גדולה, למשך את היהודים לסינמה-בקצור, תחלקו ה חודים לשני מחד נות ונתפלגו הדעות לשתים, זה אומר כך וזה אומר כך עד שבא הפסיק השי-לישי והכריע ביניהם. עבר ביטעת מעשה אהר ספקירי קרן הקימת וראה את הכי חלוקת שבין אחב"י, ננש אליהם ואמר:

— שא, רבותי, אל תצעקו ככה ואל תריבו ביניכם, כלכם פועים במחילה! לא פילם ולא מגורת חנוכה של הסינמה אלא פשוט 25 שנה לקרן הקימת ללבד חג העי חויבל שלה הערב בתיאטרון "ציון"...

— המספ? — המשיך יהודי זקן בנגינה — ק ר נ ק י מ ת? ובכן, מדוע זה 25 ולא כ"ה בעברית? בקצור, התחילו כלם כוחאים כף וצועקים: הא, הא, עברית! כחאו כף וצעקו: "הא!" ולא ווו מטקומס אלא עד שהורידו את המספר הלועזי 25

והביאו "כף" והביאו גם "הא" וקבעו את שניהם במספרות חוקים אל כיון העין אשר בקיר והבר אל העצים ואל האכנים!...

ומסתמא רצתם כלכם, תלמידו ותלמידותי, בערב בנשה אל הראי נע

ציון ונהניתם מזו אורה של ההדלקת היפה כאור הגנו בשבעת הימים, כגן דוד גדול ובהתכו "כ"ה" ולמטה מיטנו "קק"ל" במנורות השמל אשר בתוך מסגרת אור, לקיים מה שנאמר: ולי-החיים היתה אורה בשושן הבירה של נגד. ובשעת הרוח אכרתי בלבי: לו הייתי אני איזה תקיף בקרנות שלנו או במלון יוני הייתי קובע הדלקה זו ומנורת המאור בכל חנוכה שם על גבי המכללה שלנו ברמתיים צופים, למען יראו וידעי, כמש כמו אצלם ביום חנם, להברילה לרבות הלילות, בידוע.

והמספר הלועזי 25 — מעשה ידיו להתפאר של הכינון שלנו, ר' אלפרד

זלמן נ"י, לקיים מה שנאמר: "דייטש" לגד איבער אללעם!" לא רק פעל לקרן הקימת לישראל, אלא גם על גבי מסכתיו והשכונותיו שגדעשו כלם כ"ה בלשון האודי של הגרמני-היוזקרים, וזאת עברית אחת שם בבחינת כל ידאה ובל-יניצא אפילו לרפואה ולא לרנם ומה הגרמני שלנו להפסיק אלפי קיפי כמות לקרן הקימת הלאומית שלנו. איני יודע אם הכניסו בנשה זה איזו פרומות לתוך הקופסאות האלה אבל המכונן בודאי שהכניס כמה פונטים לקופסתו בעד עבודתו מקרן הקימת לישראל ומפרוטות אחב"י העניים בעולם...

ולא להנם שבענו פתאום בשעת הנשה של קרן הקימת הקול קול יעקבי כנגד הבהורות, טסככו באולם וקשקשו בקופסאות של הקק"ל אשר בידתן ובד קופסום הנומני אשר בפיתן, ולא עוד אלא שרשמו את שמות הנדיבים ותרו-נותיהם בלשון "דייטש". כנראה חק עשה לו יעקבי שלנו לצעק בכל נשה; אישתפר צעק בנשה בית הכרם כנגד הרוסיות של ז'בוטינסקי כנרמיפון והאי